

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nr 9271

1. Obiekt

SIŁOWNIA II, obecnie MAGAZYN MUZEALNY

2. Czas powstania

1924

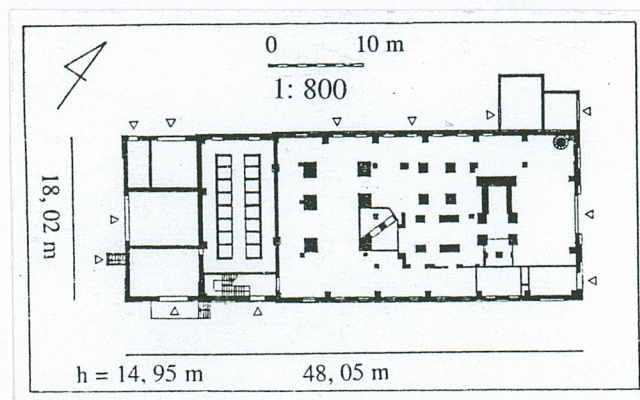
3. Miejscowość

WAŁBRZYCH

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4.

2.

4. Adres

ul. P. Wysockiego 28
58-304 Wałbrzych

nr hipoteczny nr działki geodezyjnej 208/39

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat wałbrzyski

gmina Wałbrzych

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Waldenburg

7. Przynależność administracyjna przed 1 I 1999

województwo wałbrzyskie

gmina Wałbrzych

8. Właściciel i jego adres

Urząd Miasta,
58-300 Wałbrzych, Pl. Magistracki 1

9. Użytkownik i jego adres

Muzeum w Wałbrzychu,
58-300 Wałbrzych, ul. 1 Maja 9

10. Rejestr zabytków

Nr 356/A/1-14 data 17.08.2004

Historia

Historia kopalni i analiza architektury jej zabudowy — patrz karta zespołu zakładu górniczego „Julia”.

Budowa siłowni II, technologia i urządzenia

Od 1912 r. urządzenia kopalniane zasilane już były prądem elektrycznym uzyskiwanym z lokalnej elektrowni zakładowej. Ciągły jednak rozwój kopalni i zmiany technologiczne wymagały zwiększenia dostaw energii sprężonego powietrza. W związku z tym zbudowano r. 1924 nową siłownię (II). Dla jej zasilenia potrzebna była dodatkowa dostawa pary technologicznej, którą uzyskano w wyniku zwiększenia liczby kotłów parowych w kotłowni IV. Siłownia II rozplanowana została zgodnie ze stosowaną technologią. Przyziemie budynku ukształtowano jako niskie, jednoprzestrzenne wnętrze z podporami wspierającymi strop pod maszynownią. We wnętrzu to wbudowano fundamenty turbogeneratorów oraz umieszczono w nim czerpnię powietrza z filtrem filcowym, kondensator (pod turbogeneratorem) i instalacje. (il. 6) Wzdłuż ścian założono kanały kablowe. Na piętrze urządzono jednoprzestrzenną maszynownię.

W maszynowni tej oraz częściowo w przyziemiu umieszczono cztery turbokompresory, cztery kompresory tłokowe oraz kompresor rotacyjny o wydajności 55. 000 m³ na godzinę sprężonego powietrza.

Przy podejście w zachodniej części maszynowni umieszczono pulpit sterowy transformatorów oraz nastawnię do sterowania rozdzielniami. Do tej głównej części budynku dostawiono jego mniejszą, trzykondygnacyjną część (z rozdzielniami i kanałami kablowymi) oraz — dwie komory transformatorów. Z siłownią powiązana też była, ze względu na cykl technologiczny, stojąca nieopodal chłodnia kominowa.

W r. 1966 po przyłączeniu do ogólnopolskiej sieci energetycznej siłownia II została oddana do zimnej rezerwy. Przystała produkować energię elektryczną i zdemontowano urządzenia. Odtąd budynek użytkowano jako rozdzielnię elektryczną oraz umieszczono w nim sprężarkę powietrza CKD 16 (o wydajności 32 000 m³ sprężonego powietrza na godzinę). Przy ostatecznej likwidacji kopalni zatrzymano pracę sprężarki, którą zdemontowano. Budynek siłowni II przejęło Muzeum w Wałbrzychu, na potrzeby swego oddziału — Muzeum Przemysłu i Techniki. Obecnie dawna siłownia II wykorzystywana jest jako magazyn muzealny.

Sytuacja

Zespół górniczy „Julia” znajduje się w dzielnicy Biały Kamień, na północny zachód od Śródmieścia. Zajmuje nieregularny w zarysie i rozległy teren wydzielony od północy ul. P. Wysockiego, od zachodu ul. A. Kochanka, a od wschodu i południa — linią kolejową. (il. 3–5) Obszar ten jest gęsto zabudowany budynkami produkcyjnymi oraz pomocniczymi. Jednym z nich jest siłownia II wzniesiona względem osi północny wschód—południowy zachód. Sąsiaduje ona od północnego wschodu z dawnym warsztatem elektrycznym (teraz siedzibą muzeum), od południowego wschodu — z kotłownią elektrowni zakładowej, od południowego zachodu — z terenem koksowni „Biały Kamień” oraz od północnego zachodu — z chłodnią kominową.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA

Ściany

Ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, tynkowane. Do ścian obwodowych budynku dostawione przysięcenne, żelbetonowe lub betonowe filary. Filary w przyziemiu rozszerzone pod stropem, a filary w maszynowni rozszerzone u podstawy. Na nich oparte stalowe prowadnice suwnicy. We wnętrzu przyziemia wzniesiono dodatkowo betonowe filary wzmacniające strop pod maszynownią oraz wylano odrębne, betonowe fundamenty pod maszyny umieszczone w maszynowni. Ściany obwodowe w maszynowni częściowo licowane białą cegłą klinkierową, architektoniczne elementy nastawni — także białym marmurem. (il. 20–21) W rozdzielniach przepięrzenia pól rozdzielczych wykonane z płyt gipsowych oraz ze stalowych ram z drucianą siatką. Wystrój elewacji zrealizowany w tynku.

Sklepienia i stropy

Nad wnętrzami budynku stropy żelbetonowe. W przyziemiu (pod maszynownią) strop betonowy wzmocniony betonowymi słupami. W stropie przeprute wzierniki ku maszynowni oraz otwory na fundamenty maszyn działających w maszynowni. Po między skrajami otworu w stropie, a fundamentami maszyn paromilimetrowe szpary, aby wibracje nie zaszkodziły strukturze budynku. W rozdzielniach — stropy żelbetonowe z betonowymi podciągami. Ponad maszynownią otwarta więźba dachowa. (il. 18) Nad komorami transformatorów (w zachodniej przybudówce) — żelbetonowe stropodachy.

14. Kubatura ok. 11.350 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 1765 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne elektrownia kopalniana	17. Użytkowanie obecne magazyn muzealny
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <p>W 1966 r. siłownia przestała pełnić swoje funkcje. Wymontowano urządzenia. Zlikwidowano zewnętrzne, stalowe schody do maszynowni, wyburzono niektóre lokalności w przyziemiu i urządzono nowe. Usunięto marmurową okładzinę tablicy nastawni.</p> <p>Przy pulpicie sterowniczym w maszynowni wzniesiono nową dyżurkę. Zbudowano nowe, betonowe słupy wzmacniające strop przyziemia. Zamurowano niektóre okna, a w miejscu niektórych dawnych okien przebito nowe otwory wejściowe. W latach 1993–1994 zamontowano we wnętrzu maszynowni sprężarkę CKD 16 i w tym czasie zbudowano przy siłowni przybudówkę, czerpnię dla sprężarki.</p> <p>Prace budowlane prowadzone były bez dokumentacji projektowej przez ekipy budowlane kopalni.</p> <p>Dokumentacja</p> <p>Inwentaryzacja przyziemia i piętra w: Siłownia I i Siłownia II. Podkładki budowlane. Inwentaryzacja Kopalni Węgla Kamiennego „Thorez” szyb „Julia” w Wałbrzychu, K. Rychlicki, U. Wukowicz, Z. Płodowski, „ELEKTROPROJEKT” Biuro projektów przemysłowych urządzeń elektrycznych, Warszawa, Ekspozytura w Szczecinie, Szczecin 1964.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcja dachu, wyposażenie i instalacje) Fundamenty — nie badane. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne — w stanie średnim. Brak szczytu wieńczącego szczytową ścianę zachodniej części budynku. W dolnej części ściany zawilgocone. Tynki zewnętrzne skorodowane. Sklepienia i stropy — w stanie dobrym. Posadzki, podłogi — w stanie dobrym. Konstrukcja więźby dachowej — w stanie dobrym. Pokrycie dachowe — w stanie średnim. Brak miejscami rynien i obróbek blacharskich. Wyposażenie — w stanie średnim. Instalacje — w stanie złym.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Siłownia II jest integralną częścią zakładu górniczego „Julia” i reprezentatywnym przykładem budownictwa przemysłowego lat 20. XX w. oraz ówczesnego budownictwa związanego z energetyką. Pozostaje świadectwem kulturowym industrializacji Wałbrzycha, dokonywanej przez XIX stulecie i I poł. XX w.</p> <p>W związku z tym siłownia II powinna być objęta wpisem do rejestru zabytków, dotyczącym całego obszaru dawnego zakładu górniczego „Julia”. Ochronie konserwatorskiej podlegałyby bryła budynku, stylowy wystrój elewacji, relikty stylowego wystroju wewnątrz i pozostałości wyposażenia.</p> <p style="text-align: right;">c.d. załącznik 2</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Plan kopalni z r. 1930, ze zbiorów Archiwum map Wałbrzyskich Kopalń Węgla Kamiennego, reprodukcje załączone do: Piątek E., Piątek Z., *Studium historyczno-urbanistyczne kompleksu wydobywczego „Julia”*, Wałbrzych 1995, mps przechowywany w Muzeum w Wałbrzychu.

Karta ewidencyjna zespołu górniczego „Julia”, wykonana w 1999 r. przez D. Nowak-Marcinkiewicz, przechowywane w archiwum Delegatury Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Wałbrzychu.

22. Bibliografia

Gerber M., Gerber P., Piątek E., Piątek Z., *Koncepcja Muzeum Przemysłu i Techniki w Wałbrzychu*, Instytut Historii Architektury Sztuki i Techniki Politechniki Wrocławskiej, Raporty, Wrocław 1996, s. 53, 60.

Piątek E., Piątek Z., *Studium historyczno-urbanistyczne kompleksu wydobywczego „Julia”*, Wałbrzych 1995, s. 82, 104, mps przechowywany w Muzeum w Wałbrzychu.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Iwona Rybka-Ceglecka X.2002

I. Rybka - Ceglecka

plany, rysunki Iwona Rybka-Ceglecka X.2002

I. Rybka - Ceglecka

zdjęcia fotograficzne Iwona Rybka-Ceglecka IX. 2002

I. Rybka - Ceglecka

miejsce przechowywania negatywów — archiwum autora

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki do kart ewidencyjnych - 6 szt.

1. Miejscowość, gmina, województwo WAŁBRZYCH miasto, pow. wałbrzyski woj. dolnośląskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) SIŁOWNIA II, obecnie MAGAZYN MUZEALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. rubryk 12. Historia i 13. Opis
---	--	---

Architektura siłowni II

Siłownia ta mająca ogólną dyspozycję wnętrza odpowiadającą wymogom budownictwa przemysłu energetycznego otrzymała kubiczną bryłę oraz wystrój elewacji w stylu neoklasycyzmu lat ok. 1910–1925, który w latach 20. XX w. zdominował niemieckie budownictwo przemysłowe. Rzadziej przejawiały się w nim neoklasycyzm przetworzony w duchu modernizmu oraz modernizm w czystej swej postaci.

Neoklasycyzm zastosowany w przypadku siłowni II bliższy był ogólnie, jeśli chodzi o strukturę artykulacji elewacji, śląskiemu barokowi. Jedynie w formach portalu widoczne było nawiązanie do antyku. Natomiast specyfika neoklasycyzmu jako stylu wyraziła się poprzez kubiczność bryły, sztywność form i małą ich plastyczność. (il. 1, 11–12).

Zależności od śląskiego baroku widoczne są w rozkładzie otworów i strukturze artykulacji wielkiego porządku, akcentujących wertykalizm. W elewacjach siłowni II przeparto duże, prostokątne otwory okienne mające dobrze doświetlać przyziemie budynku, jak i maszynownię na piętrze. (il. 1, 8–11, 16–17) Pomiędzy oknami rozmieszczono płyciny nad- i podokienne, a tak wydzielone osie okienne rozgraniczono stylizowanymi pilastrami wielkiego porządku, wspierającymi uproszczone belkowanie. Natomiast z neoklasycyzmem czerpiącym wzory bezpośrednio z greckiego antyku mogły wiązać się formy portalu w północno-wschodniej elewacji bocznej z tynkowym, pięciobocznym „nadprożem”. (il. 12) Zgodnie też z duchem dwudziestowiecznego neoklasycyzmu artykulację elewacji, płyciny oraz obramienia okienne rozwiązano stosując syntetycznie ujęte formy. Nie wprowadzono też dodatkowego detalu architektonicznego, a elementy wystroju wymodelowano mało plastycznie. (il. 11–12)

Stylowy charakter miało również wnętrze maszynowni na piętrze, które, jak zwykle w budynkach elektrowni 1 poł. XX w., dobrze doświetlono licznymi oknami. (il. 18) Ich układ, regularny lub komponowany (w bocznej ścianie północno-wschodniej) oraz przyściennie filary konstrukcyjne nadawały wnętrzu maszynowni charakter reprezentacyjnego wnętrza kształtowanego w duchu neoklasycyzmu. Neoklasycyzm rzutował również na formy ślusarki nadświetla nad tablicą nastawni oraz na formy balustrady schodów. (il. 20–21) Wykonano je z krzyżujących się listew zdobionych w skrzyżowaniach stylizowanymi ro-

zetami. Dekoracyjną ślusarkę nadświetla nad nastawnią ozdobiono również uproszczonym jajownikiem. Frontową ścianę pulpitu osłonięto pełną balustradą zdobioną motywem prostokątnych, neoklasycystycznych płycin. (il. 19) Neoklasycyzm rzutował również na formy balustrady powrotnych schodów w zachodniej części budynku (z rozdzielniami). (il. 26)

Maszynownię nakryto drewniano-stalową otwartą wieżbą dachową o dużej rozpiętości. Wykorzystano w tym przypadku rodzaj konstrukcji inżynierskiej stosowanej w budownictwie przemysłowym od końca XIX w. (il. 18, 23–24)

Wieżba dachowa i pokrycie dachowe

Wieżba dachowa nad maszynownią otwarta, stalowo-drewniana, złożona z trójkątnych stalowych więzarów kratowych zbudowanych z kątowników, nitowanych z połączeniami wzmocnionymi stalowymi, nitowanymi nakładkami. (il. 18, 23–24) Płatwie pośrednie i odeskowanie wykonane z drewna. W płaszczyźnie połączy dachu więzary usztywnione krzyżującymi się prętami. W kalenicy dachu drewniany wywietrznik z żaluzjami (szczelinami wentylacyjnymi) tworzącymi boczne ściany, nakryty dachem czterospadowym. Ponad zachodnią, trzykondygnacyjową częścią budynku (z rozdzielnicami pól energetycznych) odrębna stalowo-drewniana wieżba dachowa. (il. 27–29) Trzy stalowe więzary kratowe wykonane z kątowników, nitowane, ze stalowymi nitowanymi nakładkami na złączach, zestawione promieniście. Dwa doprowadzone ukośnie do narożników części budynku, a trzeci umieszczony na jej osi. Wzdłuż połączy dachu umieszczono płatwie pośrednie wykonane ze stalowych dwuteowników lub ceowników łączących stalowe więzary i wpuszczonych w górną część muru maszynowni. W połączy dachu dwa drewniane wywietrzniki z żaluzjami (szczelinami wentylacyjnymi) tworzącymi boczne ściany. Jeden nakryty dachem czterospadowym, a drugi — dwuspadowym. Nad komorami transformatorów żelbetonowe stropodachy.

Dachy kryte papą na odeskowaniu lub na betonowych stropodachach.

Posadzki, podłogi

W przyziemiu posadzki cementowe, ceramiczne (ceglane). W maszynowni stylowa posadzka z dwubarwnych płytek ceramicznych. Na murowanym podestwie przy pulpicy i nastawni drewniana podłoga i gumoleum. W trzykondygnacyjowej części budynku (z rozdzielnicami) oraz w komorach transformatorów posadzki cementowe. Kanały kablowe nakryte metalowymi płytami. W partii strychu posadzka cementowa.

Schody

Schody zewnętrzne do klatki schodowej przy trzykondygnacyjowej części budynku (z rozdzielnicami, jednobiegowe, założone równolegle do elewacji budynku, wiodące na betonowy podest. Stopnie wzmocnione kątownikami. Drugie, zewnętrzne schody betonowe, jednobiegowe, przy komorze transformatorowej. W części budynku z rozdzielnicami betonowe schody powrotne ze stylową, ażurową balustradą oraz współczesna drabina stalowa umożliwiająca komunikację ze strychem. (il. 26) W przyziemiu pod maszynownią stylowe, stalowe schody o uproszczonych formach, złożone ze stopni mocowanych na cylindrycznym

trzępieniu oraz na spiralnej wąskiej listwie-podstawie oraz na prętach balustrady. Balustrada prosta wykonana z giętego spiralnie stalowego pręta. (il. 25) W maszynowni schody wyrównawcze mocowane w ścianie i na stalowych belkach policzkowych. (il. 21) Konstrukcja stopni z metalowych listew, wzbogacona stylowymi elementami. Górne części stopni wyłożone drewnem. Schody zaopatrzone w stylowe, metalowe, ażurowe balustrady złożone z prętów, w tym krzyżujących się. Skrzyżowania prętów ozdobione rozetami (jak nadświetle nad nastawnią). Wzierniki w podłodze maszynowni ograniczone prostymi balustradami ze stalowych prętów.

Otwory

Węgry i nadproża okien oraz otworów wejściowych murowane. W oknach ślusarka. Okna pojedyncze typu przemysłowego, o podziale kwatrowym. (il. 11) W głównym otworze wejściowym w elewacji bocznej, północno-wschodniej stylowe, drewniane, płycinowe wrota z nadświetlem, trójskrzydłowe. (il. 12) W pozostałych otworach wejściowych bezstylowe metalowe, drzwi jednoskrzydłowe lub duże, dwuskrzydłowe wrota.

RZUT

Budynek założony wzdłuż osi południowy zachód — południowy wschód. Wzniesiony na planie prostokąta z przybudówkami. (il. 6–7) Główna część budynku wypełniona w przyziemiu i na piętrze przez jednoprzestrzenne wnętrza, w tym maszynownię. Natomiast mniejsza, zachodnia część elektrowni jednotraktowa ze skrajnie usytuowaną klatką schodową. Od zachodu dostawiona prostokątna w rzucie trzytraktowa obecnie przybudówka z komorami transformatorowymi, a od północy — współczesne, prostokątne w zarysie dobudówki z nową czerpnią sprężarki CKD 16.

BRYŁA

Budynek niepodpiwniczony, o rozczłonkowanej bryle. (il. 1, 13–14) Bryła głównej części budynku zwarta, dwukondygnacyjowa o wysokości 14, 85 m, nakryta czterospadowym dachem z wywietrznikiem usytuowanym przy kalenicy dachu, osłoniętym podobnym dachem. Mniejsza zachodnia część elektrowni niższa, trzykondygnacyjowa o wysokości ok. 13 m, osłonięta dachem trójspadowym. W jego połączy wywietrznik. Przybudówka z komorami transformatorowymi nakryta dachem pulpitowym, a współczesne przybudówki przy narożniku tylnej elewacji. — dachami płaskimi. (il. 15)

1. Miejscowość, gmina, województwo WAŁBRZYCH miasto, pow. wałbrzyski woj. dolnośląskie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) SIŁOWNIA II, obecnie MAGAZYN MUZEALNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. rubryki 13. Opis, c.d. rubryki 20. Postulaty konserwatorskie, Spis ilustracji
---	--	--

ELEWACJE

Elewacja frontowa głównej części budynku, południowo-wschodnia ośmioosiowa, w przyziemiu z dziewięcioma oknami. Przepruta dużymi, prostokątnymi, wydłużonymi oknami. (il. 8–10) Skraje elewacji bezokienne, podkreślone parami stylizowanych pilastrów porządku tokańskiego, rozdzielonych dużymi prostokątnymi płycinami. Nad pilastrami uproszczone belkowanie. Okna w tynkowych, wgłębnych opaskach powtarzających zarys otworów. W osiach pomiędzy oknami prostokątne płyciny. W elewacji przeprute dwa prostokątne otwory wentylacyjne, a do elewacji przymocowane elementy nośne stalowego pomostu dla rurociągu. Elewacja frontowa, zachodniej części budynku dwuosiowa z otworami klatki schodowej i oknami rozdzielnie rozmieszczonymi na różnych poziomach, rozczłonkowana podobnie jak elewacja głównej części budynku. (il. 9) Zwrócona ku południowemu wschodowi boczna elewacja komory transformatorowej z jednym dużym otworem, bez artykulacji.

Północno-wschodnia, boczna elewacja głównej części budynku — pięcioosiowa. (il. 11–12). W centrum elewacji trzy zgrupowane osie okienne, a w przyziemiu szeroki otwór wejściowy. Dwie pozostałe osie okienne odsunięte ku skrajom elewacji. W osiach otwory okienne jak w elewacji frontowej. Otwór wejściowy w przyziemiu zbliżony do kwadratu. Elewacja rozczłonkowana parami stylizowanych pilastrów porządku tokańskiego, rozdzielonymi skrajnymi osiami okiennymi. Nad pilastrami uproszczone belkowanie. Okna w tynkowych, wgłębnych opaskach powtarzających zarys otworów. Główny otwór wejściowy podkreślony wydłużonym, tynkowym, pięciobocznym nadprożem opartym na uproszczonych wspornikach. (il. 12)

Południowo-zachodnia, boczna elewacja głównego budynku prawie w całości zasłonięta przez komory transformatorowe. Widoczna tylko w partii trzeciej kondygnacji, przepruta czterema, prostokątnymi otworami okiennymi. Elewacja komór transformatorowych bezstylowa, z trzema stalowymi wrotami.

Elewacja tylna, północno-zachodnia głównego budynku komponowana podobnie jak elewacja frontowa, ośmioosiowa. (il. 1, 13–14, 16) W elewację wmontowany stalowy pomost stanowiący dawniej

część stalowych, zewnętrznych schodów do maszynowni. Elewacja mniejszej, zachodniej części budynku dwuosiowa, rozczłonkowana tylko lizenami. (il. 15–17) Okna bez obramień. Boczna elewacja komory transformatorowej przepruta przez jeden prostokątny otwór, pozbawiona artykulacji. Elewacje współczesnej przybudówki przy północnym narożniku budynku bezstylowe. (il. 13)

WNĘTRZA

Wystrój maszynowni wzbogacony był stylowymi elementami w duchu neoklasycyzmu, jak ozdobna krata nadświetla i ozdobne balustrady schodów wyrównawczych dekorowane uproszczonym jajownikiem i rozetami. (il. 20–21) Zachowała się też marmurowa okładzina filara rozdzielającego tablicę nastawni.

WYPOSAŻENIE

W maszynowni znajduje się suwnica (do rozbierania maszyn) z prowadnicami opartymi na przysięciennych filarach. Suwnica poruszana ręcznie, łańcuchami. (il. 22)

INSTALACJE

Elektryczna, odgromowa, telefoniczna, grzewcza c. o.

c.d. rubryki 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Zgodnie z opracowaną w 1995 r. koncepcją wałbrzyskiego Muzeum Przemysłu i Techniki siłownia II znalazła by się w centralnej, ekspozycyjnej części muzeum. (patrz — wkładka do karty zespołu górniczego „Julia”) Ze względu na brak urządzeń technicznych siłownia II nie została uznana przez autorów koncepcji Muzeum za zabytek techniki. Przyjęto jednak, że z racji należenia do zespołu budynek ten powinien być zachowany i przeznaczony dla administracji muzeum.

Adaptując budynek do nowych funkcji trzeba jednak pamiętać, że dla dawnej maszynowni należałoby znaleźć takie funkcje, które umożliwiłaby wyeksponowanie jej architektury, wyraźnie komponowanej. Aby podkreślić charakter maszynowni można też, posługując się relikami starej nastawni oraz rozwiązaniami z I poł. XX w., podjąć próbę wykonania makiety pulpitu transformatorów oraz tablicy nastawnej,

W przyszłości konieczne jest jednak jak najszybsze wykonanie remontu kapitalnego budynku, w ramach którego należy przeprowadzić następujące prace: osuszyć mury, wyremontować więźbę dachową, posadzki, i przeszklić otwory. Remontując elewacje należy zachować istniejący ich wystrój i uzupełnić ubytki. Zaleca się przy montowaniu nowych okien zastosowanie ram metalowych, okien drewnianych, względnie plastikowych o podziałach odpowiadających podziałom okien obecnych. Ze względu na specyfikę historycznego budownictwa przemysłowego pokrycie dachu powinno być wykonane z papy.

SPIS ILUSTRACJI

1. Siłownia II, fragment elewacji tylnej, widok od północnego zachodu.
2. Rzut poziomy przyziemia siłowni II, rysunek wykonany na bazie rysunku inwentaryzacyjnego z 1964 r.
3. Plan orientacyjny I, reprodukcja fragmentu mapy w skali 1 : 100 000.
4. Plan orientacyjny II, reprodukcja fragmentu mapy w skali 1 : 10 000.
5. Plan sytuacyjny, reprodukcja rysunku w skali 1 : 2000.
6. Rzut poziomy przyziemia siłowni II, rysunek wykonany na bazie rysunku inwentaryzacyjnego z 1964 r.

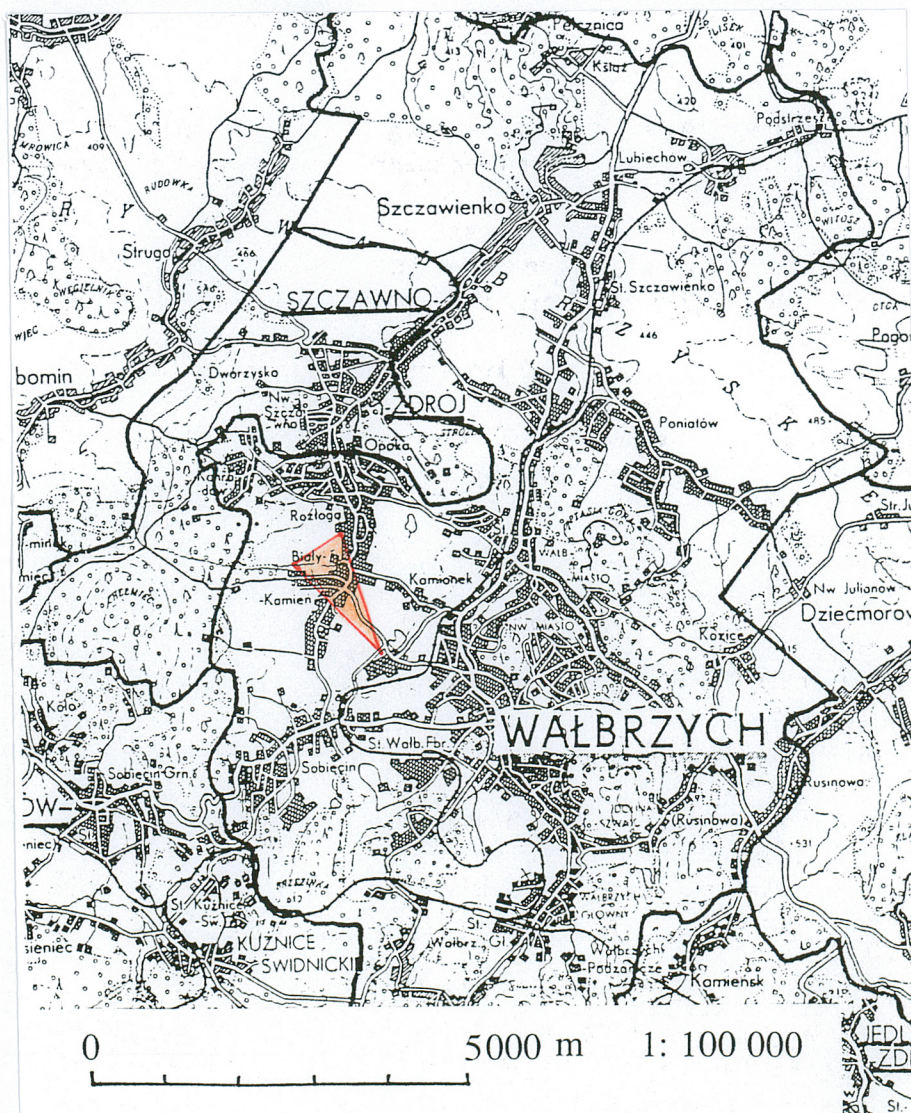
7. Rzut poziomy piętra siłowni II, rysunek wykonany na bazie rysunku inwentaryzacyjnego z 1964 r.
8. Siłownia II, elewacja frontowa południowo-wschodnia i boczna, północno-wschodnia, widok od wschodu.
9. Siłownia II, fragment zachodniej części elewacji frontowej południowo-wschodniej.
10. Siłownia II, fragment głównej części elewacji frontowej południowo-wschodniej, widok od południa.
11. Siłownia II, elewacja boczna, północno-wschodnia.
12. Siłownia II, otwór wejściowy w elewacji bocznej, północno-wschodniej.
13. Siłownia II, elewacja boczna, północno-wschodnia i elewacja tylna, północno-zachodnia, widok od północy.
14. Siłownia II, elewacja tylna, północno-zachodnia.
15. Siłownia II, elewacja tylna, północno-zachodnia.
16. Siłownia II, fragment głównej części elewacji tylnej, północno-zachodniej, widok od zachodu.
17. Siłownia II, fragment zachodniej części elewacji tylnej, północno-zachodniej, widok od północy.
18. Siłownia II, maszynownia na piętrze, widok od południowego zachodu.
19. Siłownia II, maszynownia na piętrze, pulpit i nastawnia, widok od północnego wschodu.
20. Siłownia II, maszynownia na piętrze, fragment nastawni ze stylowym nadświetłem.
21. Siłownia II, maszynownia na piętrze, schody wyrównawcze na podest z pulpitem i nastawnią.
22. Siłownia II, maszynownia na piętrze, pulpit i nastawnia, suwnica, widok od południowego zachodu.
23. Siłownia II, maszynownia na piętrze, otwarta więźba dachowa, widok od południowego zachodu.
24. Siłownia II, maszynownia na piętrze, fragment otwartej więźby dachowej.
25. Siłownia II, stalowe schody w przyziemiu.
26. Siłownia II, klatka schodowa w zachodniej części budynku.
27. Siłownia II, maszynownia na piętrze, więźba dachowa nad zachodnią częścią budynku, widok od południowego zachodu.
28. Siłownia II, maszynownia na piętrze, więźba dachowa nad zachodnią częścią budynku, widok od południowego wschodu.
29. Siłownia II, maszynownia na piętrze, więźba dachowa nad zachodnią częścią budynku, widok od południowego wschodu.

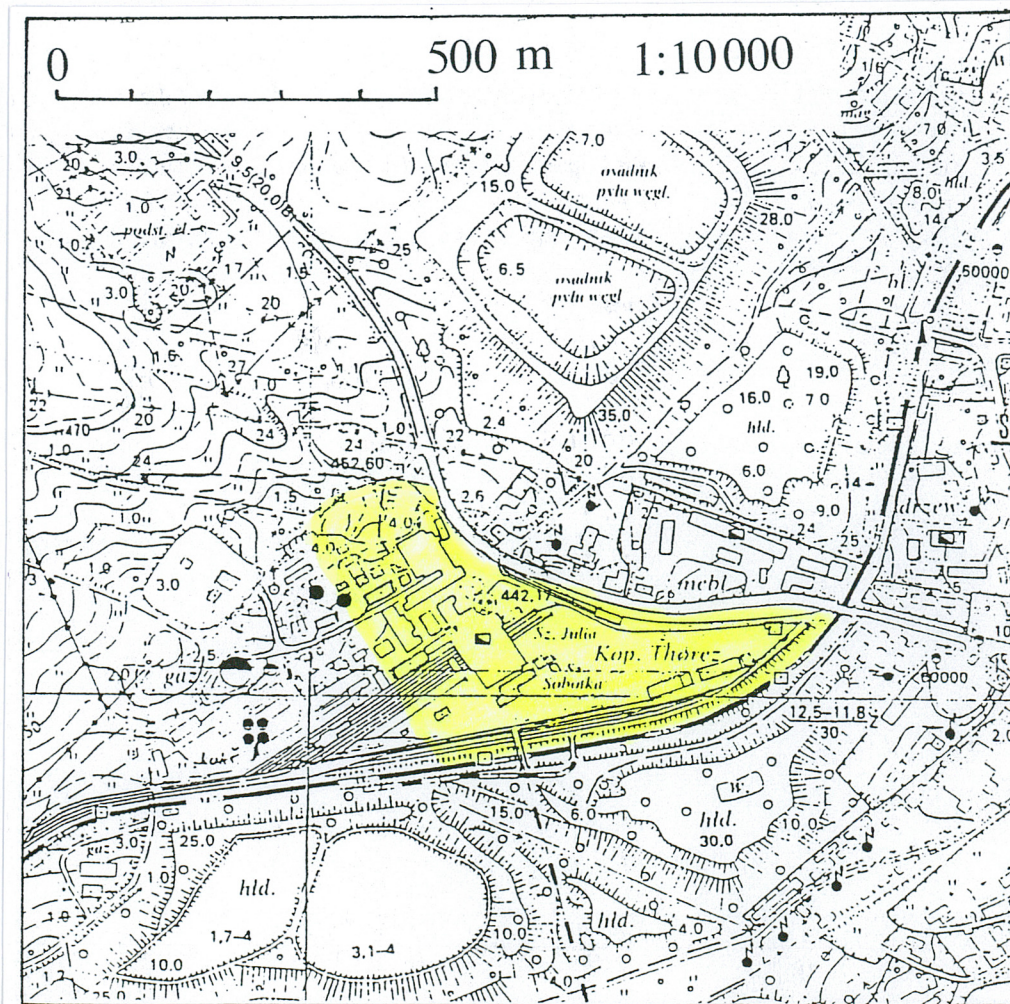
1. Miejscowość, gmina, województwo
WAŁBRZYCH
 miasto, pow. Wałbrzych
 woj. dolnośląskie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
SIŁOWNIA II,
 obecnie MAGAZYN MUZEALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
 Ilustracje.

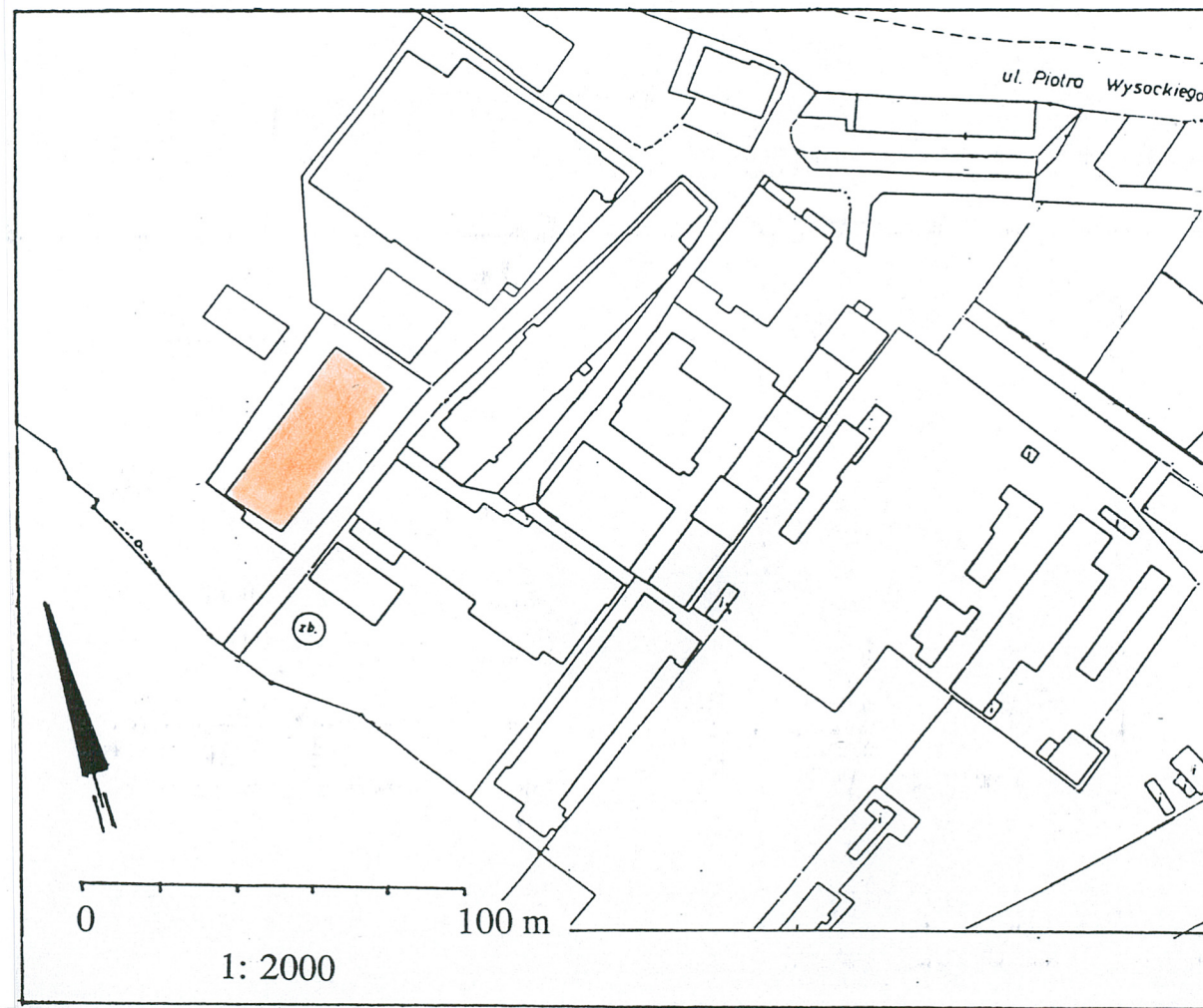

3. Plan orientacyjny I, reprodukcja fragmentu mapy w skali 1 : 100 000.

4. Plan orientacyjny II, reprodukcja fragmentu mapy w skali 1 : 10 000.

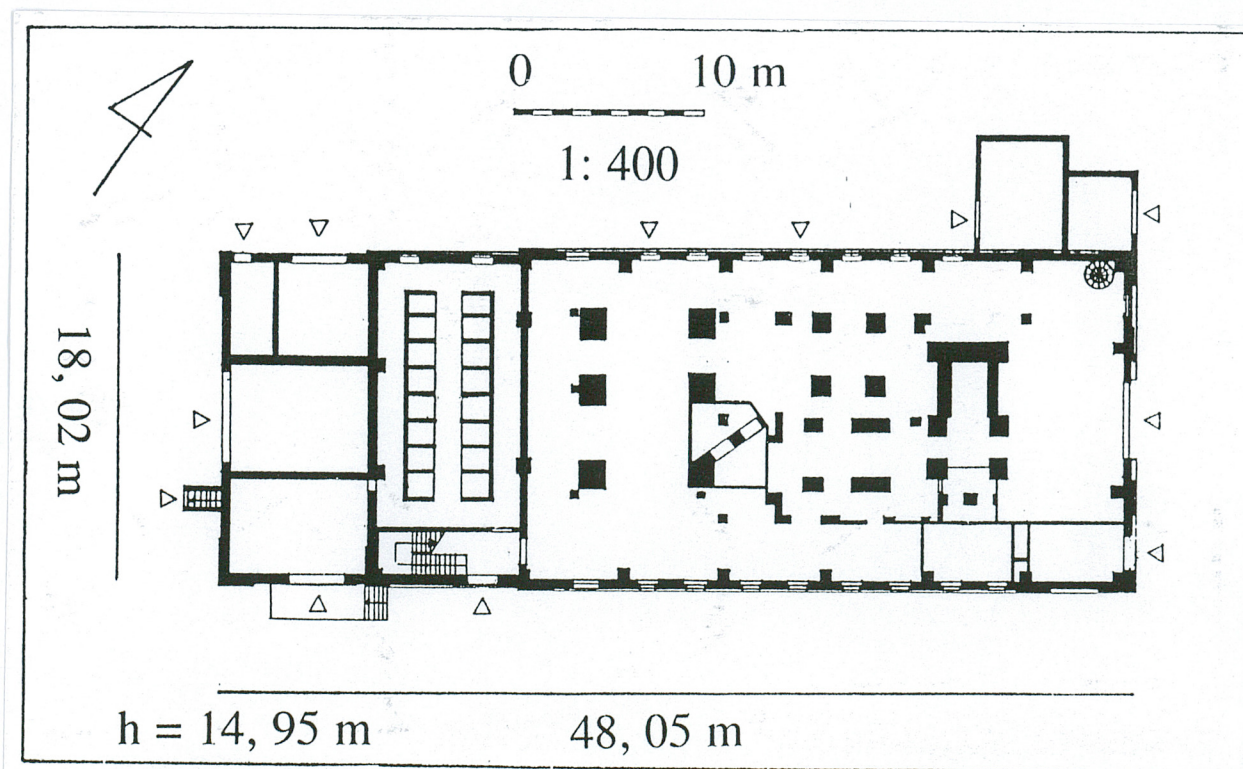
5. Plan sytuacyjny, reprodukcja rysunku w skali 1 : 2000.

1. Miejscowość, gmina, województwo
W A Ł B R Z Y C H
miasto, pow. Wałbrzych
woj. dolnośląskie

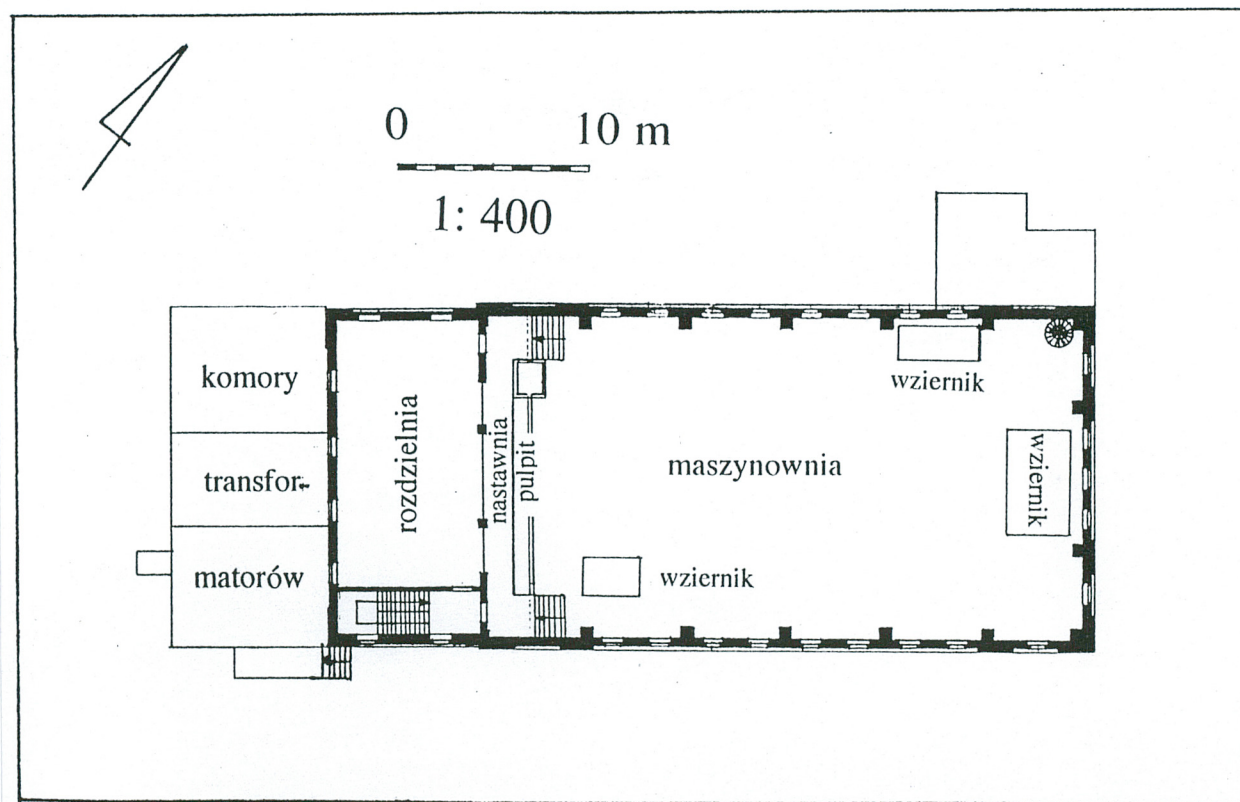
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
SIŁOWNIA II,
obecnie MAGAZYN MUZEALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Ilustracje.

6. Rzut poziomy przyziemia siłowni II, rysunek wykonany na bazie rysunku inwentaryzacyjnego z 1964 r.

7. Rzut poziomy piętra siłowni II, rysunek wykonany na bazie rysunku inwentaryzacyjnego z 1964 r.

8.

9.

1. Miejscowość, gmina, województwo
W A Ł B R Z Y C H
miasto, pow. Wałbrzych
woj. dolnośląskie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
SIŁOWNIA II,
obecnie MAGAZYN MUZEALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Ilustracje.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

Wkładkę założyła I. Ceglecka, VIII, 2002

17.

18.

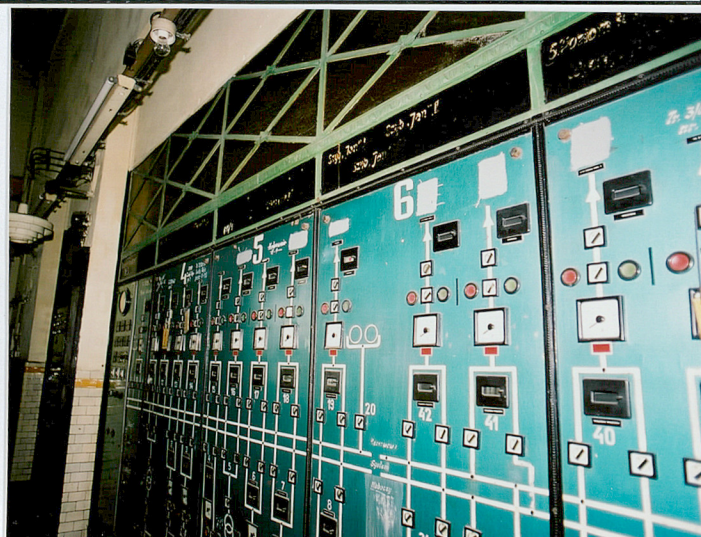
1. Miejscowość, gmina, województwo
W A Ł B R Z Y C H
miasto, pow. Wałbrzych
woj. dolnośląskie

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
SIŁOWNIA II,
obecnie MAGAZYN MUZEALNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Ilustracje.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

Wkładkę założyła I. Ceglecka, VIII, 2002

27.

28.

29.

